

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 3.

Lýsingaprisur fyri pøstreglur: 30 øyr. á forsiðuni, 20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Leygardagin 18. januar 1936.

Kostar kr. 1,50 fjóðringsárið + Porto. Blaðið verður bilagt á posthúsinum, brævasvarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

10. árg.

Stórbrøðrastríðið.

Sleipimannafjöldin, fiskimaðurin og arbeidarin og øll rættshugsandi megu nú hin 28. januar gera enda á stórbrøðrastríðinum.

Sjálvstýrið og sambandið eru politiskir stórbrøður. Í 30 ár hava teir brikslast, stríðst um „keisarans skegg“ - og nú trínir hin triði brøðirin, vinnuflokkurin, reiðarabroðirin, við drignum svørði og lovar bál og brand, tí hinir brøðirirnir ikki skulu hava verið nóg ágrýtnir sum verjarar av reiðaratoppunum.

1906! 1906! 1906! eitt ørsku-hurl!

Hetta árstal hevur surrað fyri oyrunum nú í 30 ár. Tað hevur trøllabundið Føroya fólk, múlabundið sjálvt tær radikalastu kreftirnar í tí stóra hópinum. Tað hevur dripið smámanns interessurnar.

1906 við sínum róli um »Løsrivelse» og »Samhøgrighed» sum hitt hypnotiska trøllarópið í »Dimmalætting» til sambandsveljararnar móti sjálvstýrismonnum. 1906 við sínum róli um »Føroya svikjarar» og »føroysk-hatarar» sum hitt rúðandi »steypreipið» í »Tingakrossi» til sjálvstýrisveljararnar móti sambandsmonnum — hetta 1906, tað hevur verið hin herviligi malstreymur, sum hevur drigið fólk

og land, at avgrundini.

Og nú trínur hin triði afturhaldsflokkurin, vinnuflokkurin, uppi hetta sjálvstýrka og sambandska brøðrastríðið sum bróðurin, ið er sendur av faðirinum (peninga- og stórmansveldinum) fyri at taka hinar í herðatoppin, tí teir ikki nóg væl hava vart faðirsins, stórreiðaranna, interessur og einaveldi í tí økonomiska lívinum.

Móti hesum trimum stórbrøðrum ganga javnaðarmennin í stríð, eitt frigeringarstríð fyri fiskimannin og arbeidsmannin.

Móti hesum trimum afturhaldsflokkunum, reiðara- og stórmannaverjarunum, mana nú javnaðarmenn sleipimanninum í Føroyum at fylkjast og føra sín egna politikk

Socialismuna.

Socialisman, javnaðarpolitikkurin, ið sleipimaðurin, hin stóra fjeldin í øllum fríum londum samlast um. Tí socialismunnar hugsjón og endamál er at veita sleipimanninum, teirri stóri fjeldini, frí og góð kor.

Socialisman strembar imóti at frígera arbeidara fjeldinaúr stórmanna økonomisku trælabond-

um, frígera arbeidarin, so at hann verður sín egni harri í øllum lívsins forum.

Socialisman strembar imóti at frígera arbeids- og fiskimannafjeldina her á landi, so sleipimaðurin hevur høvuðsávirkanina og avgerðarrættin alla staðni, har ið hansara interessur leika á.

Socialisman manar ta kúgaðu og órættaðu fjeldina at taka sær maktina við felagsskapi, við at fáa sær meirlutan í sóknarstýrum og á tingi og seta sínar menn á ríkisdagin.

Arbeidis- og fiskimannafjeldin er hin stóri parturin, hin størsti parturin í Føroyum. Hennara lívsinteressur hava verið for-sømdar, skúgvadar í krók og

ofta beinleiðis dripnar.

Hin 28. í hesum má slitmannafjeldin steðga hesum óskili, hesum órætti og føra sín egna klassa-politikk.

Hin 28. í hesum má hvør sleipimaður og hvør sleipikona av húsum at taka afturhaldið av døgum og seta arbeids- og fiskimannapolitikkinn, **socialismuna**, í háseti.

Hin 28. januar

eiga fiskimenn og arbeidarar avgerðina og ábyrgdina!!

Kvinnur og menn velja hin einasta frælslynta flokkin, velja javnaðarmenn!

Hin 28. januar eigur at vera merkisdagurin mikli fyri fiskimannin og arbeidarin; tá fer hann á val fyri at verja sín lívs-mál — sínar lívsinteressur.

Í mong ár hevur slitmannafjeldin sett menn inn á ting, menn, ið ikki hava gjørt stórt — fyri ikki at siga einki — fyri at verja arbeidarans og fiskimansins interessur.

Javnaðarflokkurin, arbeidaraflokkur, er stovnaður fyri at bota um kor slitmansins. Hver kvinna og maður, ið eigur neista av rættferðshugi í barni, má tí velja við javnaðarmonnum. Javnaðarflokkurin fer hin 28. januar á val við hesi

stevnuskrá:

Sjóvinnumál.

Javnaðarmenn skorða á av øllum alvi fyri:

- 1) Fullan veið- og virkisrætt í Grønlandi. Arbeida fyri, at ríkisstýrið má útbúgva tær neyðturvuligu havnir í Grønlandi til føroyskar fiskimenn at arbeida í og rógva út frá, at ríkisstýrið — saman við Føroyingum — skal gera sjúkrahús í Grønlandi, at fiskimonnum verða bygd upphalds- og goymslulúhús í Grønlandi, at fáa ríkisstýrið at byggja vitar og kortleggja fiskigrunnar uppi í Grønlandi, at føroyskum útróðramonnum í Grønlandi verður skipað so fyri, at teir við síni útgerð, salti, olju o. o. á biligasta hátt kunnu koma til Grønlands, og so, tá ið útróðurin er liðugur, eisini á biligasta hátt kunnu koma heim aftur við veiðuni.

- 2) Fremjan av nýggjum fiskiveiðum.
- 3) Royndar- og læruskip.
- 4) Sálsmálar við aðrar tjóðir um fastan rætt hjá Føroyingum at koma upp í alla sjóvinnu sum næmingar. — Landið gevur studning til hesar næmingar.
- 5) Betri sjóverja.
- 6) Viðkan av sjómákinum.
- 7) Endurnýggjan av okkara skipaflota á tann hátt, at vit verða førir at veiða árið runt.

- 8) Skipabygging verður í Føroyum.
- 9) Solumiðstöða fyri okkara fiski.
- 10) Leitan eftir marknaðum fyri okkara fiski o. o. verður sett í eina fasta skipan.
- 11) Regulering av okkara handilsviðurskiftum til frama fyri útflutningin.
- 12) Frystihús — framleiðsla av ísi og agni.
- 14) Fyrirreikan av láni og studningi til turkiahús og turking av fiski hjá fiskimonnum.

Búnaðarmál.

- 1) Búnaðargrunnur.
- 2) Uppdyrkingarvegir.
- 3) Jorð til uppdyrkingar so leingi nøkur er.
- 4) Hjálp til uppdyrkan so menn kunnu dyrka traðirnar upp uttan at noyðast til aðra vinnu.
- 5) Hjálp til umvalan av gomlum bø og til byggingar í jarðarbrúki.
- 6) Avtøka av brúkháttum ið forða manni at nýta fulla groði av sínum bø.
- 7) Búnaðar- og húsarhaldskúli fyri jarðarbrúksfólk í Føroyum.

Industriamál.

- 1) Fremjan av industri av fiskiveiði okkara.
- 2) Fáa framt heimaýrki.
- 3) Við kønum monnum at fáa vitkapliga kannað líkindini fyri at vinna úr teimum evnum, ið land okkara goymir, og at styðja virkir til útnyttan av hesum evnum, um líkindi eru fyri at tey koma at bera seg.

Landshandilsmál.

Landið tekur einkarsølu við olju, salti, koli, tendstíkkum, tubbakk og ymsum stórvörum.

Statistikkur.

Fullfíggaðan statistikk fyri Føroyar.

Socialisering av peninga-vesninum.

Løgtingið yvirtekur bank-vesnið í Føroyum.

Trygging.

Landið tekur undir seg:

- 1) Brunatrygging.
- 2) og setur á stovn eina opna-

bátatrygging og umskipar sjóatryggingina.

Havna- og samferðslumál.

Fáa havnir vegir og byggja samband fullfíggað.

Skattaviðurskipti.

- 1) Áliknan eftir stigandi skala.
- 2) Skattur á grundvirðisokjan ið kemur av almennum ávum.
- 3) Sethúsaskatturin í Tórshavn verður avtíkin.

Tey socialu málini.

- 1) Økjan av ellisrentuni. Løgtingið rindar kommununnar part.
- 2) Broytan av sjúkrakassalógini til lætta fyri kommunurnar og til frama fyri tey, ið nú eftir galdandi lóg ikki kunna koma í sjúkrakassa.
- 3) Læknarnir gerast fastlontir.
- 4) Apotekaravæsinid verður yvirtikið av lögtinginum.
- 8) Invalidarentulóg.
- 6) Sóttaðeyðatrygging.
- 7) Arbeidsloysisstudning — peningurin skal nýttast til produktivar fyrirkur.
- 8) Eina heilskipaða lóg fyri kontant betaling.
- 9) Sakførararykið verður yvirtikið av tí almenna.

Valrætturin.

- 1) Valrættaraldurin niður í 21 ár.
- 2) Skattatreytirnar fyri kommunuval takast burtur.
- 3) Frítt at greiða atkvøðu fyri tí kandidati á listanum ið ein hevur hug at velja.

Skúlamál.

- 1) Fremja fólkaskúlan. Lærarar lóntir av stati og lögtingi.
- 2) Umskipan av okkara hægri skúla, so hann av sonnum kann sigast at vera ein skúli ið bjóðar øllum líka atgongurætt til hægri mentan, uttan mun til ríkiðomi ella fátæk-rædomi.
- 3) Studentarskúli og fagskúlar fríir.

Tjóðskaparmál.

- 1) Føroyskt mál fullan rætt í øllum føri.
- 2) Føroya søgu granskaða og skrivaða.